

Sygn. akt I Ns 1005/12

POSTANOWIENIE

L., dnia 8 listopada 2012r.

Sąd Rejonowy w Lubinie Wydział I Cywilny

w składzie następującym: **SSR Agata Kawa-Jerka**

Protokolant: Wioletta Mróz

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2012 r.

na rozprawie

sprawy z wniosku małoletniego K. B. reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego T. B.

o uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia spadkowego po T. B. w terminie postanawia:

I. umorzyć postępowanie co do wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po T. B.;

II. oddalić wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia spadkowego po T. B. w terminie.

Sygn. akt I Ns 1005/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawca – małoletni K. B. – w imieniu którego działał przedstawiciel ustawowy – T. B. wniósł (po sprecyzowaniu wniosku pismem z dnia 29.08.2012 r.) o zatwierdzenie przez Sąd uchylenia się od skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po T. B..

Z uzasadnienia wniosku wynikało, że ojciec wnioskodawcy – T. B. – w ustawowym terminie złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po swoim stryju - T. B. – a czynność tę wykonał z uwagi na informację otrzymaną od swojego ojca, że „tak należy zrobić”, mimo, że nie wiedział, że ta czynność zmierza do ochrony przed odpowiedzialnością za długi spadkowe. Ojciec wnioskodawcy podał, że rzadko otrzymywał jakąkolwiek informację o życiu i stanie majątkowym zmarłego. Wskazał, że spadek odrzuciły dzieci zmarłego oraz jego rodzeństwo i dzieci rodzeństwa. Podał, że dopiero z pisma radcy prawnego nadesłanego dnia 29.03.2012 r. dowiedział się, że zmarły pozostawił długi. Podał także, że dziadek małoletniego próbował dowiedzieć się, dlaczego należy odrzucić spadek i dowiedział się, że „tak trzeba”.

Do czasu rozprawy przedstawiciel ustawowy małoletniego nie przedłożył zezwolenia sądu rodzinnego na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka – na odrzucenie spadku.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. B. zmarł dnia 19.12.2010 r. w L.. Ostatnio stale zamieszkiwał w L..

T. B. miał brata E. B. oraz bratanków – między innymi T. B. – ojca małoletniego wnioskodawcy K. B..

E. B. i T. B. nie utrzymywali bliskich stosunków ze zmarłym i jego rodziną. Jednak E. B. otrzymał od rodziny zmarłego (od jego dzieci) informację, że należy po nim odrzucić spadek oraz że odrzucili go jego najbliżsi spadkobiercy. Przekazał tę informację T. B..

W dniu 04.05.2011 r. E. B. i jego synowie, w tym T. B. odrzucili przed notariuszem I. W. spadek po T. B.. Do aktu notarialnego uczestnicy czynności złożyli oświadczenie, że spadek odrzuciły dzieci i wnuki zmarłego. T. B. oświadczył, że ma małoletniego syna K. B. oraz, że małoletni należy w dalszej kolejności do spadkobierców ustawowych zmarłego.

Rodzice zmarłego nie żyją. Spadek odrzuciły dzieci i wnuki T. B..

T. B. czytał akt notarialny przed podpisaniem. Wiedział, że nie ma znacznego majątku spadkowego oraz, że najbliżsi odrzucają spadek. Nie skonsultował się w tej sprawie z adwokatem ani radcą prawnym.

Dowód:

- odpis skrócony aktu zgonu T. B., k. 8,
- akt notarialny z dnia 04.05.2011 r., k. 5-7,
- odpis skrócony aktu urodzenia małoletniego K. B., k. 9,
- przesłuchanie przedstawiciela ustawowego T. B., k. 23.

W dniu 10.08.2012 r. ojciec małoletniego złożył wniosek w jego imieniu o zatwierdzenie uchylecia się od skutków niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie. Pismem z dnia 23.08.2012 r. – doręczonym przedstawicielowi ustawowemu małoletniego w dniu 28.08.2012 r. Sąd poinformował, że wymagana jest zgoda Sądu rodzinnego na odrzucenie spadku w imieniu dziecka. Wniosek taki został złożony 19.10.2012 r.

Okoliczności bezsporne.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 1019 § 2 i § 3 k.c. __@ (...)@__@KON@_kkc kc spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia spadkowego w terminie, może przed sądem uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu. Stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- 1) uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;
- 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

Spadkobierca, aby mógł uchylić się od skutków niezłożenia oświadczenia w terminie, musi być w istotnym błędzie (art. 84 k.c.) uzasadniającym usprawiedliwioną niewiedzę o stanie majątku spadkowego (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r. V CSK 337/2009, LexPolonica nr 2789219, Palestra 2010/5-6 str. 240). Błąd musi być prawnie doniosły (art. 1019 § 2 w zw. z art. 84 § 1 zdanie pierwsze i § 2 kc). Błędem takim nie jest nieznanostwo przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 30 czerwca 2005 r.).

Osoby małoletnie są ustawowo chronione przed negatywnymi skutkami niezłożenia oświadczenia spadkowego w terminie i w razie niezłożenia oświadczenia przyjmuje się, że nabyły spadek z dobrodziejstwem inwentarza, co skutkuje ograniczoną odpowiedzialnością za długi spadkowe (art. 1015 § 2 k.c.).

W przypadku małoletniego w postępowaniu z art. 1019 k.c. Sąd z oczywistych względów musi badać, czy błąd istniał po stronie jego przedstawiciela ustawowego.

W ocenie Sądu ze zgromadzonego materiału dowodowego, w tym przede wszystkim z treści aktu notarialnego oraz z przesłuchania T. B. wynikało, że T. B. – jako przedstawiciel małoletniego – w ogóle nie był w błędzie, co do stanu spadku.

Jego ojciec miał w tej sprawie kontakt z dziećmi zmarłego, którzy poinformowali go, że spadek odrzucili i oni też powinni go odrzucić. T. B. sam zdecydował się na odrzucenie spadku, potwierdził, że wiedział, że „nie ma za bardzo jakiegoś majątku spadkowego”, zatem wiedział lub powinien domyślić się i wyciągnąć prosty wniosek z twierdzeń rodziny, iż majątku spadkowego nie ma, a istnieje ryzyko długów spadkowych. Powinien więc zadbać o interes dziecka tak samo, jak zadbał o swój własny, gdyż jako rodzic był do tego zobowiązany przez przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Niewiarygodne jest tłumaczenie, że notariusz poinformował go, że dziecko nie dziedziczy, ponieważ już z treści aktu notarialnego wynikało, że małoletni będzie dziedziczył. Poza tym taki błąd byłby i tak błędem co do prawa, od którego nie można się uchylić. Jak wynikało z przesłuchania T. B. rozmawiał on w tej kwestii z notariuszem, a jeśli miał jeszcze jakieś wątpliwości po przeczytaniu aktu notarialnego, to powinien skonsultować się z prawnikiem. Miał na to 6 miesięcy od chwili, kiedy sam spadek odrzucił. Zaś z okoliczności sprawy wynika, że po prostu zaniedbał sprawy dziecka, a świadczy o tym choćby fakt, że wniosek o zezwolenie Sądu rodzinnego złożył ponad półtora miesiąca po uzyskaniu informacji, że jest ono wymagane. Nie jest również przekonujące twierdzenie T. B., że nie wiedział, że czynność odrzucenia spadku zmierza do ochrony przed długami spadkowymi. Jeśli rzeczywiście nie miał takiej wiedzy to wynikało to z braku należytej staranności, gdyż składając w swoim imieniu oświadczenie przed notariuszem, powinien go spytać o cel i sens tego oświadczenia. Z resztą z treści aktu notarialnego wynika, że notariusz pouczył go o treści art. 1020 k.c.

Z powyższych względów Sąd uznał, że nie było błędu, co do stanu spadku po stronie przedstawiciela ustawowego wnioskodawcy, a niezłożenie oświadczenia nastąpiło na skutek zaniedbania. Sąd nie może bezpodstawnie zatwierdzać uchylenie się od skutków niezłożenia oświadczenia w terminie i działać w ten sposób z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Z powyższych względów Sąd umorzył postępowanie na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. o stwierdzenie nabycia spadku (jako żądanie cofnięte) i oddalił wnioski o zatwierdzenie uchylenia się od skutków niezłożenia oświadczenia spadkowego w terminie, jako pozbawiony podstaw prawnych i faktycznych.